

Odborné usmernenie a odporúčania postupu pre manažment psychiatrických pacientov v súvislosti s infekciou COVID-19 v SR

1. Pri komorbidite infekcie COVID-19 a psychickej poruchy, pre ktorú je potrebná hospitalizácia, je hlavnou diagnózou infekcia COVID-19 (je nadradená psychiatrickej diagnóze).
2. Preferenčne, ak je potrebná ich hospitalizácia, majú byť títo pacienti hospitalizovaní na infekčných oddeleniach, kde v indikovaných prípadoch (podľa závažnosti ich stavu) je nevyhnutné zabezpečiť dostupnosť konziliárnej psychiatrickej starostlivosti v prvom kroku telekomunikačne (napr. telefonicky, videokonferenčne a pod.), až pri nedostatočnom efekte osobne.
3. U COVID-19 **negatívnych** psychiatrických pacientov sa **preferuje liečba v domácom prostredí** (zvlášť u rizikových pacientov – vek nad 65 rokov, komorbidita DM, hypertenzia, CHOCHP, astma, a pod.) **s využívaním metód telemedicíny** – telepsychiatria, telepsychoterapia. Ako vhodné riešenie navrhujeme zriadiť **mobilné tímy**, ktoré zabezpečia komunikáciu s nimi – podávanie depotných injekcií, poskytovanie akútnej krízovej intervencie – ako prevencia zhoršenia psychického stavu a potreby hospitalizácie (dostatočne overené napr. v Belgicku aj v ČR).
4. U COVID-19 **pozitívnych** psychiatrických pacientov, **ktorí nevyžadujú hospitalizáciu z psychiatrickej indikácie**, sa **preferuje liečba v domácom prostredí** (zvlášť u rizikových pacientov – vek nad 65 rokov, komorbidita DM, hypertenzia, CHOCHP, astma, a pod.) **s využívaním metód telemedicíny** – telepsychiatria, telepsychoterapia. Aj v týchto prípadoch sú vhodne využiteľné mobilné tímy.
5. Pri **podozrení na infekciu COVID-19** u psychiatrického pacienta, ktorý **nemôže byť hospitalizovaný na infekčnom oddelení pre závažné poruchy správania v súvislosti s duševnou poruchou** je potrebné prednostne zabezpečiť rýchlotestovanie aj testovanie, získať výsledok testovania a konzultácia s RÚVZ (Potrebné je vytvoriť prednostné telefónne čísla pre zdravotníkov, aby bolo možné neodkladne získať výsledok testovania.). Najvhodnejšie je využiť **vstupný infekčný filter** pacientov ešte pred príchodom do psychiatrického zariadenia, čo vo veľkej miere nahradí karanténu a významne zníži riziko šírenia infekcie v psychiatrickom lôžkovom zariadení.
  - a. do získania výsledku testovania bude pacient umiestnený na **karanténnej izbe/podjednotke v lôžkovom psychiatrickom zariadení**, aby sa minimalizovalo riziko šírenia infekcie na ostatných pacientov a zdravotnícky personál:
    - i. pri COVID-19 **negatívnom** výsledku bude realizovaná hospitalizácia v ústavom psychiatrickom zariadení.

- ii. pri **pozitive** na COVID-19 sa zrealizuje preklad na infekčnú kliniku, kde sa zriadia **miniinfekčné jednotky/oddelenia pre psychiatrických pacientov** (príkladom je Rakúsko). Preferuje sa psychiatrická konziliárna starostlivosť (v prvom kroku telefonicky, pri nedostatočnom efekte osobne).
  - b. nevyhnutná je v manažmente úzka spolupráca krajského odborníka s krízovým štábom a vedením konkrétneho zdravotníckeho zariadenia, pretože treba rešpektovať regionálne špecifiká psychiatrickej starostlivosti v jednotlivých samosprávnych krajoch a nedostatočné materiálne technické vybavenie psychiatrických lôžkových zariadení.
6. Upozorňujeme na **špecifickú populáciu pacientov**, ktorí majú súdom uložené ochranné liečenie ústavnou formou (psychiatrické, protitoxikomanické, protialkoholické, sexuologické), sa prekladom na iné oddelenie toto ochranné liečenie prerušuje a je nevyhnutné v ňom pokračovať po preklade pacienta späť do zariadenia, kde bol nariadený jeho výkon.
  7. Vzhľadom k aktuálnej situácii je potrebné prehodnotiť **zmenu platieb zdravotných poisťovní za psychiatrickú ambulantnú aj ústavnú starostlivosť** (potreba minimalizácie počtu pacientov kvôli vytvoreniu karanténnych izieb a rizika šírenia infekcie). Nutné je zabezpečiť preplácanie výkonov telemedicíny zdravotnými poisťovňami.
  8. Tento dokument rieši iba problematiku dospelých pacientov trpiacich psychickými poruchami v súvislosti s pandémiou COVID-19. V prípade detí a adolescentov je potrebné obrátiť sa na hlavného odborníka MZ SR pre detskú psychiatriu.

V Bratislave dňa 19.3.2020.

SLOVENSKÁ
PSYCHIATRICKÁ
SPOLOČNOSŤ
SLS

Dokument vypracovali:

MUDr. Ľubomíra Izáková, PhD., hlavná odborníčka MZ SR pre psychiatriu

MUDr. Dagmar Breznoščáková, Ph.D, MUDr. Dalibor Janoška, MUDr. Ján Dúžek,
MUDr. Daniel Ralaus, MUDr. Marek Zelman, krajskí odborníci MZ SR pre psychiatriu

MUDr. Vanda Valkučáková, členka dozornej rady Slovenskej psychiatrickej spoločnosti, o.z. SLS (SPsS)

Súhlasné stanovisko so znením dokumentu vyslovili:

doc. MUDr. Igor Ondrejka, PhD., MUDr. Ivan André, PhD., krajskí odborníci MZ SR
pre psychiatriu

a výbor a dozorná rada SPsS